

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre ————— 6 korona — fillér.
Félévre ————— 3 " —
Negyedévre ————— 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

Nyilttár sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Meddő harc.

Régi panasz, hogy nálunk különösen két felekezet dominál: a protestáns és a zsidó. Ha végig tekintünk a miniszteriumokban, a közélet vezető egyéniségei közt, az Akadémia tagjain, az egyetemi katedrákon s a lapok szerkesztőin: rögtön szemünkbe ötlük az a jelenség, hogy a kath. vallás hívei mindenütt kisebbségben vannak.

De nem az itt a nagyobb baj, hogy az állami és kulturális életben Magyarországon, a par excellence kath. országban, épen a katolikusok vannak háttérbe szorítva, holott de juve őket illetné a domináló szerep. Az itt a bökkenő, hogy míg más felekezetek minden eszközt és módot megragadnak, hogy egymás közt az összetartozás érzetét erősítsék s érdekeik minél több oldalról képviselve legyenek; míg más felekezetek gondolnak egymásra és egymással, mert jól érzik (s igazuk van), hogy a vallási rokonság akaratlanul is fizikai érdekközösséget teremt, s az egyetemessé az egyént is emeli: addig belőlünk, katolikusokból hiányzik az összetartás, a szivósság, ellenben legnagyobb fokban meg van bennünk az indolencia nemcsak vallási elveink, de különösen azon kevesek érvé-

nyesülési érdekei iránt is, kik közéleti szereplésükben bevallják kath. voltukat és sikra mernek szállani a kath. érdekekért.

Eddig csak a liberálisok, a zsidó sajtó, s a felekezeti türelmetlenség frinigiáival vagdalkozó protestánsok támadtak csodálatos vehemenciával a közélet azon kimagasló egyéniségeire, kik a kath. vallás eszményeit is oda írták szászlójukra.

S most, midőn pedig a jelek arra mutatnak, hogy a katolicizmusban jelentékeny fordulat készül, midőn egy új nemzedék követelni kezdi minden téren vallásunk jogait, s a közszellemben új áramlat kezd lengeni, — most azt kell látnunk, hogy azon jeleseink ellen, kiknek élete a kath. közügyek szolgálatában folyt le, épen az a párt harezol, mely zászlójára a kath. vallás védelmét írta jelszavul: a magyar keresztény néppárt.

Meddő harc ez, úszóit néppárti vándorapostolok, s a kath. ügyre nagyon áldatlan, azok ellen törni, kiknek közéleti szerepléséhez tiszteletet és elismerést érdemlő kath. munkásság fűződik.

Használtak-e a kath. ügynek akkor, midőn Keeskeméten Bartók Lajos, a jeles író és publicista ellen jelöltet állítottak s a legnagyobb vehemenciával korteskedtek, miáltal győzelemhez segítették a Bánffy je-

lőltjét az Ugron-párt egyik legrégebb s leghivebb kerületében, és elütötték mandátumától egyik jelesünket, ki tollával és tetteivel mindenkor kimutatta katholicitását?!

Használtak-e a kath. ügynek akkor, midőn elmentek korteskedni a zalamegyei baksai kerületbe, melyet 16 évig képviselt nemzeti párti programmal Szentgyörgyvölgyi derék plebánosa, a kath. ügyek megvesztegethetetlen bajnoka, — hogy elvegyék tőle a mandátumot, s midőn „felhívták a paptisztelő jó kath. népet, hogy kiáltson abezugot tiszteletreméltó lelkipásztorára“?!

Okos és kath. eljárás volt-e az, melylyel a multkor oly kinosan leptek meg minden elfogulatlan katolikust, — hogy az Ugron-párti kath. képviselő, Várossy Gyula kerületében népgyűléseztek, megbuktatására annak, ki előtt ugy is mint író, ugy is mint képviselő előtt, tisztelettel emel kalapot minden igaz magyar katolikus.

És mennyi kárt okoztak a kath. politikának minapi kísérletükkel Csik-Szent-Mihályon, midőn Győrffy Gyula ellen indítottak harezot, ki pedig egyik kimagasló alakja a m. kath. közéletnek, s kiváló faktora minden kath. mozgalomnak! Elég rámutatnunk az autonómiai kongresszuson kifejtett igazi kath. érzelem-től áthatott munkásságára. Buzgó

TÁRCZA.

Szerkesztői üzenetek.*)

Írta: Marosán János.

Antal. Közel jár a megvalósuláshoz. Maga is nemsokára be fogja látni, hogy hiába kapaszkodik a Helikonra.

Ármány. Már megüzentük sokszor, hogy hiába keresi az igazságot, nincs sehol, még az ön költeményében sincs.

Biró. Határozottan üzenhetjük, hogy halad, de — sajnos — vissza fele.

Cicero. Nem hiszszük, hogy Cicero magyar ember lett volna és pedig azért nem, mert ön azt írja, hogy még miniszterelnök is volt Magyarországon. Alaposan téved.

Czigány. „Czigány” című eredeti népszínművet — tévedni méltóztatik — nem Ohnet írta.

Csillag. Szeretné, ha olyan haja volna, mint Csillag Annának? Ezen — asszonyom — könnyű segíteni. Levelében azt is méltóztatik.

*) Sok jó van benne, de van gyenge is. Ezeknek megbocsátunk az elmősebbek számlájára. Szerk.

tóztatik említeni, hogy hamis fogai vannak. Nos, miért ne lehetne a haja is az?

Dávid. Sajnáljuk, de elhedegülte.

Erőffy. Azt kérde tőlünk, hogy mi a jog? Nincs időnk itt az ön kérdését bonczkés alá venni, tessék egy ügyvédhez fordulni. Arról azonban biztosítjuk, hogy önnek jogában áll nem terhelni bennünket rossz verseivel.

Édes. Versére nem akadunk sehol, ha csak a papirkosárban nem lesz?

Fekete. („Temetés”) Szép volt, csak hogy rövid ideig tartott... az íróasztaltól a papirkosárig... oda temettük, ahonnan nincs többé visszatérés.

Gazda. A gazdasági népelőadásokon tilos verekedni és ha ön azért ment oda, helyesen tették, hogy kidobták.

Gyáros. Versenyezhet, csak hogy „tisztelegesen”, mert foly a harc a tisztesség-telen verseny ellen.

Hollós. Regényéből csak az első sorokat közöljük, ime: „Torsonn, a híres angol író, 60 éves korában halt el. Ezután 2 évre másodsor nőszült meg.” Elég ebből ennyi mustrának.

Író. Hogy mikor közlünk öntől is már valamit? Akár holnap is — apróhirdetést.

Junó. Beküldött regényét átadtuk a földszinten levő szalámi kereskedőnek, ki azt üzeni, hogy megütötte a mértéket. Sok szerencsét!

Konkoly. „Várom, várom, de hiába várom” című versének közlését ezennel kijelentjük, hogy hiába várja.

Lili. Ha ilyen verset is közölnénk, a szerkesztőség rövid időn becsukhatná a boltot. Legyen irgalmas!

Lyubimin. Hogy mi illik, mi nem, ön azt nem tudja? Sajnáljuk, de nem tartunk illemtanárt. Tessék másfelé fordulni.

Maró. „Gyenge, gyenge...” Biz ugy van a, kérünk jobbat.

Ninon. „Én már többet, én már többet nem írok.” Igen helyesen teszi. Magyar ember szavát tartja!

Nyáry. Rendben vagyunk. „Gyógyíthatlanok kórháza” Budapesten, Kneziacs-utca 14. Becses figyelmébe ajánljuk.

Orosz. Ön azt írja, hogy pompás felfedezést tett. Neve „orosz” összetett szó és pedig áll: or- és osz-ból, előbbi magyar, utóbbi román szó; aztán meg az „orosz” szó nem is magyar, hanem orosz és mégis magyar és a viselője sem nem magyar, se orosz,

vallásosságának, mely föléje tud helyezkedni az érdeknek, kath. meggyőződésének, mely szakit az előítéletekkel, fényes jelét adta akkor, midőn az egyházpolitikai javaslatok miatt kilépett a kormánypartból.

A kath. közélet e bajnoka ellen indítottak harcot a multkor. *Meddő harcz ez*, melyből a küzdőkre semmi dicsőség, semmi haszon nem hárul, de annál több kár a kath. ügyre.

Mert ha azokat, kik közéleti szereplésükben buzgón munkálkodnak a katolikusok ügyeinek előbbrevitelén, nemcsak a liberális, — de a kath. politika jelszavával harcoló néppárti képviselők is le akarják szorítani a cselekvés teréről, meg akarják fosztani mandátumaiktól: lehet-e azon csodálkozunk, hogy a kath. világi képviselők nem buzdulnak valami igen nagyon saját vallásuk érdekei iránt és ha szerit tehetik szívesen csatlakoznak oda, hol a tehetőséget méltányolni s a buzgó munkát becsülni tudják. Nagyon természetes, hogy ily viszonyok közt a kath. államférfiak nem érvényesülhetnek, s hogy a kath. képviselő, ha volt is benne nemesebb becsvágy vallásának érdekeit ellőbbrevinni, eltéveszti utját és aki azt hitte, hogy ösvényt tör az elhagyatott katholicismusnak, egyszerre csak azon veszi észre magát, hogy ő is egy egészen más érdekszövetség tagja lett, s kortesszolgálatokat végez a katholicismus — elleneinek.

Teljesen indokolt a veterán s mindig korrekt kath. „Magyar Államnak“ erős kifakadása a néppárt székelőföldi szereplése ellen. „Ez az eljárás (írja a M. A. a csikszentmihályi néppárti gyűlésről) — csakugyan botrány és elriasztó mindenkiere, mert ha a katholicitásnak jutalma az, hogy első sorban reájuk törnek, a liberális szabadelvűeket pedig békén hagyják, akkor csakugyan nehéz és háládatlan vállalkozás a kath. közügyek szolgálata.“

hanem német. Forduljon kérem a m. k. tud. akadémiához.

Ónod. Ne siessen, van idő, néhány év mulva közöljük.

Ólf. Nem tudjuk, hogy Ausztrália „tonglang“ területében ki a főszolgabírói irnok. Tessék személyesen meggyőződni.

Ólyv. Magasan szárnyal az igaz, de még sem üti meg a mértékünket.

Páris. „Millenium“ egy kissé eltetszett késni a beküldött verssel, mely valóban remek egy költemény, eltettük, ezer év mulva aktualis lesz.

Ringó. Reméljük, csak meg akart tréfálatni bennünket beküldött költeményével?

Simon. Amor tényleg latin szó, de ön abban alaposan téved, hogy magyarul „álmot“ jelentene. S ön még azt mondja, hogy nyolcz classist végzett? Talán Lágymányoson?

Szita. Remek, kifogástalan egy költemény; kár hogy napvilágot lásson, miért is elküldtük a Nemzeti Muzeumnak, hogy tegyék el örökre.

Tini. („Csalj meg édes.“) Tessék megbocsátani, de nem állunk kötélnek.

Tyukodi. Vezérczikke nem közölhető, mert se füle, se farka.

Igaza volt a néppárti gyűlés ellen demustráló székelő bírónak midőn Zichy A. grófnak így replikázott: „Mi tiszteljük az urakat, de itt nem beszélnek. Nekünk van egy városunkbeli jó kath. képviselőnk. Minek akarják kimarni? Mért nem mernek a néppárti urak követet buktatni a székelőföld azon kerületeiben, melyeket zsidók képviselnek?“

Tökéletesen a mi nézetünk. Ha mi katolikusok kilépünk a politikai ésközélet mezejére, hogy ott magunknak szántsunk, magunknak arassunk, — ne akarjuk a katholicismusnak termő kalászait kitépni, hanem ehelyett gyomláljuk a liberálizmus dudvát.

Végezetül, hogy elejét vegyük minden félreértésnek, kijelentjük, hogy Egyházunk s vallásunk iránti benső ragaszkodásból eredő eme fölszólalásunknak távolról sem célja támadni a néppártot. Rá kellett azonban mutatnunk arra, mily meddő és áldatlan harc az, melyet a néppárt más párthoz tartozó, de kath. érzelmű képviselők ellen folytat, kik maguk is a mi irányunk mellett, a kath. érdekekért küzdenek, de politikai meggyőződésük folytán nem állnak a 67-es alapon, vagy egyéb politikai nézeteltérés van köztük és a néppárt között. Hol van az megírva, hogy katolikus érdekeink, vallási eszményeink csak a 67-es alapon s csak a néppárt lobogója alatt érvényesülhetnek?

Ha a néppárt a vallás és Egyház érdekeiért úgy akar harcolni, hogy leszorítja a közélet teréről azokat, kik ugyanazon vallási érdekekért, talán több sikerrel, de más politikai párt táborában, küzdenek: ez *exclusivitas*. S ez a mi bajunk, nem a néppárté, de a kath. ügyé! Ezért nem tudunk érvényesülni! Ezt teljes meggyőződéssel állítjuk, s állítják velünk nagyon sokan, kiknek a katolikus érdekek

Ultimus. Azon vérmes reményben ringatjuk magunkat, hogy beküldött tárcaközleménye, mely nem közölhető, csakugyan „ultimus.“

Uj. Swarczer, elmegyógyintézet Budapest. Azt hisszük, jó lesz.

Ülő. Főlegyháza nem Olaszországban van. Furcsa kérdés, mikor ön Kecskeméten lakik.

Üröm. Bocsánatot kérünk, de ezeket sokkal fenségesebben írta meg Petőfi.

Vidéki. Mielőtt elfoglalná ama bizalmas állást, tanulmányozza meg az utat, — Amerikáig.

Wein. Másnak a zsebében kotorászni persze hogy tilos, és ön még csodálkozik hogy hüvösre tették?

Zimony. Beküldött versét ime közöljük itt:

Elmentem a nagy Vásárra
Mert fetment nagy vas ára
Feleségem Nagy-Vas-Sára
Hová való? Nagyvad-Sárra.

Zsiga. Önere a jövő számban.

szélesebbkörű térfoglalása a politikai és kulturális életben komolyan a szivükön fekszik.

Állásfoglalás.

Uj, egészséges légáram tolt be az országba. Nyomában élet, szabad fejlődés, virág fakad, a merre halad, kitágulnak előtte a tüdők s mohón fogja beszívni a magyar. Ime az elnémetesedéssel, mameluksággal vádolt főváros megmutatta, hogy a magyar nemzet organizmusának központja, szive. Nagy, imponáns volt eddig is Budapest, az idegen elragadtatással nézte üde arcát, szépen fejlett arányait, de a magyart valami sajátságos érzés fogta el, midőn közéről nézte. A rászórt gyanúsítás, rágalom miatt mindig féltünk, hogy csak anyagilag a mienk, a szellemre az nem, vagy legalább nem egészen. És Budapest nem sietett czáfolni a rágalmakat, nem háritotta el magáról a gyanut, tettel akarta kimutatni, hogy a legmagyarabb város, hogy méltó arra, hogy az ország szemefénye, büszkesége legyen. És a mit akart, most a legválságosabb időben megtette. Midőn a pressió, a rábeszélés, mellék tekintet egész pártok aktivitását megbénította, Budapest az erkölcsi erő és bátorság fényétől megaranyozva lépett az ország elé: határozatilag kimondotta az okt. 24-iki közgyűlésen az önálló vámterület az ország felvirágozására nélkülözhetetlen. Tapsold meg nemzetem ezt a bátor ifju óriást, amint megtapsoltad 1848. márcz. 15-én.

De nem elég a pusztá taps, követni kell a ragyogó példát.

A törvényhatósági joggal felruházott városoknak, a vármegyéknek egymásután kell követelni a vámterület különválasztását. Minden kereskedelmi szerződés oda irányult eddig, hogy hazánkat szegényítse, Ausztriát gazdagítsa.

A tarifának valamennyi tétele védi az osztrák ipart és sujtja a miénket 30 év óta. Eléggé szipolyozott ennyi ideig az osztrák tőke, eléggé nyomta iparunkat, bénította kereskedelmünket, ideje már, hogy a teljes anyagi elzüllés ellen védjük magunkat.

Mind a 89 törvényhatóságnak nyilatkozni kell ez ügyben.

Am a melyik elmarad, a melyik nem mer határozottan szint vallani, méltó a nemzet sujtó ítéletére. 130 millió forint értékű szövetet, nagy mennyiségű ruhaneműt, csipkét, szalagot; czukrot, kávé, rizst, bor, sört, dohányt, szivart, gazdasági gépeket és gép-részeket, arany, ezüst, fémárukat, technikai és orvosi műszereket stb. hozott hozzánk Ausztria.

Mennyire növekszik állami bevételünk, mennyire apadni fog a nép nyomora, hány ezer és ezer kéz kap majd munkát, ha mindezeket hazánkban fogják gyártani! Ha nálunk nem is akadnának vállalkozó szellemek, bizonyára özönleni fognak külföldi gyárosok, hogy piacunk fogyasztásának megfelelő arányban állítsanak fel telepeket. Lépjenek tehát a törvényhatóságok sorompóba. Ne tartson vissza egyet sem a Frei Presse-nek ama nyilatkozata, hogy a gazdasági szétválás lökést ad a politikaira is. Ez álokoskodás. A közös vámszerződés nem folyik a pragmatika sanctióból, ezt csak az 1867-iki kiegyezéskor a törvény a monarchia két állama közt fenálló érdekközösség szempontjából, közös egyetértéssel elintézendőknek nyilvánítja. Így tehát, ha el is válunk gazdaságilag, a tulajdonképeni politikai össze-

köttetés sértetlenül fenmaradhat, sőt talán még szilárdul azáltal, hogy az anyagi elnyomatás miatt az osztrák iránt keletkezett ellenséges érzület megszűnik. E mellett az események fejlődése az osztrák-magyar monarchia sulypontját mind jobban hazánkba helyezi, fényes napokat jósol az állam férfiak előrelátása — miért válnánk el tehát Ausztriától most, midőn a sanyaru napokban hozzá voltunk lánczolva. Az események fejlődése által szült politikai fordulatot nagyban támogatná gazdasági kulturánk fellendülése. Ha nem vagyunk az osztrák tökékezésében; ha nem maradunk anyagilag Ausztria gyarmata; ha iparunk, kereskedelmünk egyenrangú a nyugati államokéval: bizonyára nagyobb respektussal néz reánk a külföld. Aki tehát akarja hazánk dicsőségét, annak arra kell közreműködni, hogy a politikai fölény megfelelő alapot kapjon fellendült anyagi kulturánkban. Itt nem szabad háesitálni, nem szabad álszemérmeskedni, nem szabad mellétekintetekre ügyelni, midőn a haza sorsáról, jövőjéről van szó. Irjanak egy fényes lapot ismét a megyék hazánk történelmébe. Egy hatalmas phalanxot képezzenek, mely kényszerítse a parlamentet is, hogy állást foglaljon a külön vámterület érdekében. Szatmár város és a megye bizonyára az elsők között lesz, aki sietni fog a Budapesten kibontott zászló alá. Ők nem lehetnek hűtelenek a szép multhoz. Nem maradhatnak télenek, midőn a haza üdve gyors elhatározást követel. Ugy legyen!

Apróságok.

Általános az érdeklődés, nemcsak Szatmárvármegyében, hanem országsszerte is, a mérki róm. kath. egyház híveinek önvédelmi harcra és sérelmi küzdelme iránt. Kétségbevonhatlanul igazolja ezt az a sok kérdés-közlés, melylyel minden oldalról ostromolnak bennünket. Lehetetlen kinek-kinek külön válaszolnunk, hiszen akkor irodát kellene nyitnunk; miért is elhatároztuk, a főtiszteendő szerkesztő ur helyes engedelmével, kinek már eddig is igen-igen nagy hálaival tartozunk, hogy „Apróságok“ ezim alatt, el fogunk mindent mondani, ami ezen valóban katolikus, önvédelmi küzdelem teljes megértéséhez szükséges, s a mit eddig tettünk s ezután tenni fogunk.

*

Azt kérdi egy magas állásban levő férfiú: „Mit tettünk a hírlapi fölszólaláson kívül a kálvinista gondnok és főszolgabíró jellemző határozata ellenében?“ Mindenek előtt, a kerületi esperes útján, jelentést tettünk a főtiszt. egyházmegyei Hatóságnak; azután megfellebbeztük a vármegyei alispánhoz. Itt nem érve ezélt, megyünk tovább, ha a szükség úgy fogja parancsolni, egészen Ő felsége, rajongva szeretett királyunk, atyai szívéig. Ott biztosan meg fogjuk igazságos ügyünk diadalát találni és nyerni. Hogy templomunk kerítését lebontsuk, olyan nincs! Ha Domahidy Elemér kálvinista gondnok- és főszolgabírónak volt bátorsága a vármegyei főispán szemébe azt mondani, hogy a belügyminiszter tiltó rendelkezését, melylyel a mérki kálvinista imaház építésének tovább folytatását állította be, mint kálvinista „gondnok“, sohasem fogja végrehajtani; nekünk is van bátorságunk egész határozottan kijelenteni, hogy: Domahidy Elemér kálvinista gondnok boszúálló határozatának sohasem fogunk engedelmessékedni! Saját területünkön semmiféle kál-

vinista gondnok rendezését sem tűrjük meg. Némely ember nem röstelli a kudarcot. Ilyen Domahidy Elemér is. Emlékszik-e, hogy ugyancsak a kálvinista Veres András panasza folytán, elrendelte a katolikus Schrekk Antal, hívünk esürének lebontatását is? De a körmére koppintottak, mire aztán elment a kedve a további mesterkedéstől, a esür pedig áll a mai napig is a maga helyén. Megsugjuk: mi adtuk hívünknek azon utasítást, mely a főszolgabíró kudarcával végződött. Vigyázzon, most is így fog járni. Az erőszakosan és törvényszegéssel elfoglalt községi kerületre épített kálvinista imaházat le lehet s le kell bontatni, de a katolikusok templomának saját területükön fölépített kerítését nincs joga senkinek lebontatni. Erőszakosan megteheti, mert karhatalommal rendelkezik. Ámde van még talán valaki Magyarországon, aki Domahidy Elemér főszolgabírónak is parancsol?! Mi azt hisszük, hogy igen is van.

*

Tettünk még egyebet is. A nekünk, katolikusoknak, ásott verembe szorítottuk Domahidy főszolgabírót. Ifj. Schlachter Gáspár és társai, mérki lakosok és mindannyian derék és buzgó katolikusok, ugyanis az itt közölt kérelemmel fordultak Domahidy Elemér főszolgabíróhoz: „Másolat. Tekintetes Főszolgabíró Ur! Ha vallomást akarunk tenni, őszintét és igazat: habozás nélkül kell kimondanunk, hogy a mérki ev. reformátusok imaházoknak egyik 20 méter hosszúságú falát és a tornyát egészen Mérk község ingatlan tulajdonát képező, közforgalomra használt, utczára és köztér jelentékeny részére építették, még pedig önhatalmulag az arra egyedül és kizárólagosan jogosult s illetékes községi képviselőtestület engedélye nélkül, sőt többszörös, tiltakozása dacára, s így a nevezett közforgalmi utczarész és a köztér megkisebbitették, mi által a közforgalmat jelentékenyen akadályozzák, miért is alulírottak arra kérjük a tek. főszolgabíró urak, mint a községi ingatlan vagyonszerkesztés védőjét és ellenőrzőjét, sziveskedjék sürgősen intézkedni és a legszigorúbban elrendelni, hogy a mérki ev. reformátusok Mérk község tulajdonát képező területére épített imaházok 20 méteres falát és tornyát haladéktalanul bontsák le, annyival is inkább, mert az erőszakosan elfoglalt terület nincs a mérki ev. ref. felekezetre telekkönyvileg bekebelezve, nem is lesz soha, mert mi abba sohasem fogunk beleegyezni. Mi úgy tudjuk, hogy a törvény nem csak a róm. katolikusokat, hanem az ev. reformátusokat is kötelezi. Tiszteletteljes kérelmünk ismétlése mellett maradunk a Tekintetes Főszolgabíró urnak Mérken, október hó 29. 1900. alázatos szolgálai: ifj. Schlachter Gáspár, ifj. Jekli József, Harász Antal, Koch Mihály, Kech János, Szolomayer István, Albesz Antal, Janofszy Antal, Czundel Jakab, Láng András, Láng Mihály, Reszler Pál, Cziereizer Antal.“ Jelen másolat hitelül, Mérk, október hó 29-én. 1900. Hrabovszky István plébános.

*

Sokszor és sokan, még Domahidy Elemér édes atya is, kérdezték már tőlünk: „De hát mi indította a mérki ev. reformátusokat arra, hogy éppen azon helyre építkezzenek, mely reájok határozottan kedvezőtlen, a katolikusokra nézve sérelmes, Mérk községre pedig káros?“ Semmi egyéb, mint azon sajnálatra méltó szerencsétlenségök, melynél fogva nem szabadulhatnak azon té-

ves hittől, hogy minden jó nekik, a mi a katolikusoknak kedvezőtlen, ellenben minden rossz, a mi a katolikusoknak jó. Ehhez járult, hogy, ha megfelelőbb s alkalmasabb helyre építkeznek, akkor nem erőszakoskodhattak s nem foglalhattak volna potya területet. Végre tudva azt, hogy a kálvinista alispán és kálvinista főszolgabíró még a törvény megszegésével is pártolják őket, be akarták bizonyítani, hogy napjainkban a kálvinistáké a hatalom. „Büszkék lehetünk atyámfiai“, így nyilatkozott tőszájában Domahidy kálvinista gondnok egy mérki kálvinista mulatság alkalmával, „mert mi vagyunk az urak, s miénk a hatalom itt Mérken, a vármegyében, sőt még Budapesten az országházában is!“ S teljesen igaza van. Hiszen az egész liberális kormány, retteg a protestánsoktól, hacsak szemöldöküket mozdítják is meg. Vajjon mikor ébred már föl az a gyáva „alvó oroszlán“? Tu autem Domine miserere nobis!

Hrabovai Hrabovszky István,
plébános.

Hirek.

Római utjából a püspök ur Ő méltósága miként mult alkalommal jeleztük, e hó 25-én délután érkezett meg székhelyére. Egyenesen a székesegyházba ment, hol hálaadó istentisztelet volt, mely után a püspök ur a szószékről beszédet intézett a megjelent szép számú közönséghez, végül áldását adta reájok.

Jótékonyság. Püspök ur Ő méltósága a bucsui (Bereg m.) templom építésére magánpénztárából 400 k. kegyeskedett adományozni.

Ünneplés. Ma, szerdán, okt. 31-én vigília, azaz ünnep előtti böjt van. Ugyanezen napon véget ér az október havi rózsafüzér ájtatosság, mely a rk. közönség impozáns részvétele mellett tartatott minden délután 5 órakor. Holnap, nov. 1-én üli az egyház Mindenszentek ünnepét, a szentek egységében való hitünk eme örömnappját, dicsérve Istent, kit egyedül illet imádás s kérve a szentek pártfogását, kik már az üdvösség honában Isten jobbán állanak. E napon 7 reggel órakor a plebánia tart ünnepi sz. misét és predikációt, 9 órakor a székeskáptalan misézik s ennek végével püspök urunk Ő méltósága pápai áldást ad s sz. beszédet mond. 1/49 és 11 órakor csöndes misék tartatnak. Ugyanezen napon d. e. 8 órakor a csász. és kir. közös laktanya udvarán tábori mise és sz. beszéd lesz, melynek végével egy a közös, mint a honvéd legénység katonai esküt tesz. Nov. 1-én este 6 órakor a székesegyházban ünnepélyes gyászisteni tisztelet tartatik. Tóth József h. lelkész tartja a sz. beszédet, utána litánia és koporsószentelés. Nov. 2-án halottaink emléknappján d. e. 7 órakor a plebánia, 9-kor a káptalan végez liberális requiemet; este a temető kivilágittatik; a hidontuli sir kertben d. u. 5 órakor sz. beszédet tart Ekkel L. s. lelkész. Halottak napjának nyolczada alatt minden délután 1/45-kor litánia tartatik a székesegyházban a meghalt hívek lelki nyugalmáért. Nov. 2-án a plebánia gyászmisét tart Pálfalván a Peley-család sirbolt kápolnájában is a család alapítványa folytán. Nov. 5-én a főgymnasium az ifjuság védőszentjének, a sz. Imre herczegnek névünnepe s a gymn. kápolna bucsunappját ünnepélyes sz. misével ünnepli, melyen az ifjuság a sz. áldozáshoz járul.

Czimadományozás. Ő felsége a király Kádár János pénzügyi számtanácsosnak, dr.

Kádár Ambrus székesegyházi kanonok fivérének, a pénzügyi tanácsosi czímet adományozta.

Bucsuestély. A távozó *Ludmann* ezredes tiszteletére a mult esütörtökön városunk társadalmának igen tekintélyes része jelent meg, hogy Isten hozzádot mondjon neki és kedves családjának. *Hérmán* Mihály polgármester a kitüntetett ezredest, dr. *Fechtel* János az ezredes szeretetreméltó nejét, ber. *Kovács* Jenő a család szemefőnyét, *Ludmann* Ilonka kisasszonyt köszöntötte fel, ki városunk társadalmi életében igen szép szerepet játszott, hangversenyeinken mindannyiszor szíves előzékenységgel lépett fel, ahányszor csak fel szólították. Tegnapelőtt este a tisztikartól vett bucsut a tisztí étkezőben a távozó ezredes.

A honvédség köréből. Ő felsége a király *Lovász* Aladár s tiszaujhelyi *Ulyhelyi* Károly hadapród tiszthelyetteseket a 12. honvédegyalozredhez hadnagyokká nevezte ki. *Balassa* János hadnagykezelő tisztet pedig a 13. honvédegyalozredtől a szatmári 12. honvédegyalozred törzséhez hadnagykezelő tiszté léptette elő.

Új prépost. Ő felsége a király, *Mikita* Sándor dr., munkács-egyházmezei kanonok és püspöki helynöki helynöknek, a budahidegfoki czímz. prépostságot adományozta.

Hivatalvizsgálat. Gr. *Hugonnai* Béla, vármegyénk főispánja, f. hó 26. és 27-én hivatalvizsgálatot tartott a szatmári és nagykarolyi főszolgabírói hivatalnál.

Kinevezés. A bpesti kir. ítélőtábla elnöke *Pászán* Sándort a helybeli kir. törvényszék díjtalan joggyakornokát, a balassagyarmati kir. törvényszékhez díjas joggyakornokká nevezte ki. — Az igazságügyminiszter *Csics* Lajos török-kanizsai járásbírói aljegyzőt a helybeli törvényszékhez jegyzőnek, — a pénzügyminiszter *Kelemen* Béla adóhivatali joggyakornokot a nagybányai kir. adóhivatalhoz adótisztnek nevezte ki.

Elöléptetés. *Timafi* János erdői kir. járásbírói hivatalozgát a kir. törvényszék elnöke az első fizetési fokozatba előléptette.

Gyászhir. Részvéttel vettük a következő gyászjelentést: Dr. *Lehotzky* János és neje szül. *Antal* Erzsike ugy a maguk, mint gyermekeik: *Margit*, *Iren*, *Dóra*, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtelt szível jelentik a felejtethetlen jó anya, anyós, nagyanya és rokonnak, özv. *Lehotzky* Jánosné szül. *Rót Teréziának* folyó hó 27-én, életének 76. évében, rövid szenvedés után történt esendes elhunytát. A megboldogult hült teteme folyó hó 29-én, hétfőn d. u. 3 órakor fog a róm. kath. szertartás szerint a Deák-tér 28. számú házból az örök nyugalomnak átadatni. Az engesztelő sz. mise áldozat ugyan az nap d. e. 10 órakor fog a Mindenhatónak bemutatni. Szatmár, 1900. október 27. Örök béke lengjen drága hamvai felett! Áldás emléken!

Tisztí-szemlék. Ugy a honvédség, mint a közös hadsereghez tartozó tiszték bemutatkozó tisztí szemléjét évente nov. 4-kén szokták megtartani. Minthogy ez évben nov. 4-ike vasárnapra esik, a tisztí szemlék az illető katonai parancsnokságoknál — mint értesülünk — november 5-ikén fognak tartani.

Esküvő. *Beznák* Aladár az Első Magyar Ált. Biztosító-Társaság czégjegyzője, szombaton tartotta esküvőjét *Toperczer* Ilonával, *Toperczer* Kálmán kir. törvényszéki bíró bájós leányával.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter a szatmár-zsadányi anyakönyvi kerületbe Diószegi Lajos állomási előjárót anyakönyvvezetővé, további a kismajtényiba Ajaki Béla jegyzői irnokot, az aranyos-megyésibe pedig Enyedi Lajos segédjegyzőt anyakönyvvezetőhelyettesekké nevezte ki és őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

A kegyelet napja. Minden év őszén, midőn temetésre készül a természet, midőn hullanak a fák levelei, s a tél előhírnökének fagyasztó lehelete jár ágról bokorra, midőn a mulandóság képei az emberi életnek utolsó pillanataira emlékeztetnek, szokta kivezetni hivat a kath. egyház a temetőbe, hogy az elhunytak lelkiüdvéért imádkozzanak. Kiváló kegyelettel emlékszik meg minden család ezen a napon halottairól. Szokatlan élönkségek uralkodik már napokkal előbb a temetőben, mindenki igyekszik elhunyt kedves halottjának sirhalmát rendbehozni, hogy arra a kegyelet nagy napján letehesse szeretetének symbolumát. Szép és dicséretes a megemlékezésnek eme formája, de sokkal üdvösebb felemelkedni Istenhez az ima szárnyain. Ezt teszi a kath. egyház, erre serkenti hivat. A székesegyházban Mindszentek napján este 6 órakor gyászszenesítés lesz, litánia a halottak lelkiüdvéért. Szent beszédet *Tóth* József h. lelkész fog intézni a közönséghez. Másnap délelőtt 9 órakor ünnepélyes gyászmise tartatik, melyet püspök ur fog végezni. Este 5 órakor a kálvária kis harangja a temetőbe fog szólítani mindenkit, kinek kebeléből nem halt ki a kegyeletos érzélem. Itt *Ekkel* Lajos segédlelkész fogja a szent beszédet mondani.

Vörösmarthy ünnep. Említettük már, hogy koszorus költőnk születésének 100-ik évfordulója most lesz decz. 1-én. Ez alkalomból a költő születéshelyén Székes-Fehérváron országos ünnep lesz, hova hazánk legtávolabbi vidékeiről is küldöttségeket fognak meneszteni. De nemesak ott, hanem bizonyára más városokban is fel fog hangozni emlékére a dicső himnusz. Nálunk a szatmáregyházmezei irodalmi kör és a kath. kaszinó kebelében indul meg a mozgalom, hogy városunk közönsége is méltóan áldozhasson a nagy költő emlékének. Tervbe van véve, hogy nov. 25-én ünnepséget rendeznek, melyre a szereplő személyek már is fel vannak kérve. *Bosszin* Gizella, *Nagy* Ilonka, *Madzsar* Bella kisasszonyok, *Orosz* Alajos és *Bodnár* Gáspár urak fognak közreműködni. A dalárda is részt vesz egy két énekszámmal. Az ünnepségre, melynek programját annak idején közölni fogjuk, már most felhívjuk a figyelmet.

A szent Imre önképző egylet, a katolikus egyetemi ifjuságnak eme egyre élénkülő egyesülete november 4-én nagyszabású ünnepre készül: valóra váltja a szent Imre hófehér zászlajánál ideálját, s zászlószenteléssel ünnepli a magyar kereszténység kilencszázados évfordulóját. A zászlószentelést az egyetemi templomban *Vaszary* Kolozs hercegprímás gyengélkedése folytán *Császka* György kalocsai érsek fogja végezni. A zászló anyai tisztséget *Mailáth* György néhai országbíró özvegye, az erdélyi püspök édes anyja vállalta el, ki azonban előhaladott kora miatt a személyes jelenlétről lemondott s legidősebb fiának *Mailáth* György grófnak neje, *Zichy* Nándor gróf leánya fogja helyettesíteni. A zászlószentelést nyomban követő diszgyűlést a katolikus kör disztermében *Vörös* Béla egyesületi elnök beszéde fogja megnyitni, utána a budapesti növendékpapság kitűnő

ének kara előadja az „Égből szállott virág” kezdetű régi magyar éneket Szt. Imréről. Az ünnepély fénypontja *Apponyi* Albert gróf beszéde lesz, mely elé mind az egyesület tagjai, mind a magasabb katolikus körök feszült érdeklődéssel néznek. Majd *Antalfy* Mihály jogszigorló fogja elszavalni ünnepi ódáját, s azután *Glattfelder* Gyula dr. a központi papnevelő-intézet tanulmányi felügyelője, mint a Szent Imre Önképző Egyesület tiszteletbeli elnöke fogja a diszgyűlést beszédével bezárni. — Utána pedig fényes bankett lesz a Vigadóban. Az impozásnak ígérkező ünnepségre hivatalos az egész püspöki kar s a kath. közélet egyházi és világi összes notabilitásai, a vidéki jogakadémiák ifjusága, — kik valamennyien érthető érdeklődéssel készülnek részt venni a katolikus egyetemi polgárság fényes ünnepén.

Egán pénze. Említettük, hogy *Egán* Ede miniszteri kiküldött uti táskáját, melyben nyolcezer korona volt, Munkácsen egy vendéglőből ismeretlen tettesek elemelték. A gyanu *Morgerstern* Wolf és *Weisz* Jakab munkácsi lakosokra irányult. A vádhatóság azonban teljes bizonyítékot nem tudott szolgáltatni, s a gyanúsított egyéneket a b.-százi kir. törvényszék felmentette. Így se pénz, se posztó,

Mükedvelői előadás. Említettük már, hogy novemb. 6-án a Tanítók Háza javára táncmulatsággal egybekötött mükedvelői előadást fog rendezni a helybeli tanítói kar. A program már össze van állítva, melyben igen szerencsés ötletnek találjuk, hogy a rendezőség a növendék ifjuságnak egy számot juttatott. Vonzani fogja ez a szülőket, a szereplők rokonságát és minden ismerőseit. Egyébiránt a program összeállítása finom izlésre vall. Ime közöljük: 1. Ernáni, bordal katonazenéi kísérettel éneklő dalegyület. 2. Babatündér. Kóplet és ballett két részben. (A baba kereskedés nappal és éjjel.) Személyek: Babatündér: Bakó Gizella. Automata ballet táncosnők: Balázi Juliska, Literáty Ilonka, Mándy Ilonka, Varga Szeréna, Rácz Margit, Szatmári Lóla, Jáger Gizike, Fejes Mariska, Vallon Elluska, Regéczi Aranka, Fogarassi Annuska, Kiss Elza, Kovács Margitka, Kölesy Czella, Vajay Irénke, Vajay Etelka. Különböző bártfai babák óraszerkezettel. 1. Magyar babák: Balogh Gizike, Sarkadi Renéé, Tombori Aranka, Biki Andor, Uray Károly, Demjén Piroska, Tar Zoltán. 2. Czukrász leányok: Melles Janka, Tar Ella, Hérmán Ilonka, Fejes Erzsike. 3. Gavallér babák: Mándy Zoltán, Kölesy Gyurka, Pethő Károly, Demjén Emil. 4. Dicszes rokokó baba: Kölesy Boriska. 5. Szecsessios urleányok: Mátrai Viola, Kerekes Erzsike. Legfinomabb mosdatható porcellán babák: 1. Empire: Lcsonezy Gizuska, Bod Ilonka, Kelemen Czilike, Markos Ilonka, Ládai Matildka, Erdélyi Évike. 2. Tirol: Szabados Béla, Hantz Aladárka, Borsos Laczi, Vajay Károlyka. Legujabb pompás menyasszonyok s vőlegények: Vajay Milike és Kis Endre, Varju Ibolyka és Gönczy Béla. Önműködő veloczipédező és urlovasok: Lengyel Géza, Jáger Sándor és Vetter Ambrus. Bécsi forgó pojászlik: Rácz Pista, Demjén Imre. Szenzációs kávézó társaság: (gépezettel) Lengyel Annuska, Augusztini Etelka, Vajthó Lajoska. 3. Melodráma: Ráchel siralma. Arany Jánostól. Szavalja: Osváth Elemér, zongorán kísér. Méder Mihály, fiszhármoniumon Kovács Leó. 4. Alár tánczene. Gróf Zichy Gézától. Előadja a honvédezenekar. 5. Angolosan. Vigj. 2 felvonásban Görnertől. Ren-

dező: Dr. Vajay Imre. Sugó: Veres Lajos. Személyek: Szivesi Adél, fiatal özvegy Paládi Erzsike k. a. Mari komornája Wodiáner Margit k. a. Ippelberger Salamon szebeni növénykereskedő s bankár Csomay Imre, Róza neje Litteczky Margit k. a. Gibbon Eduárd Glück Ferencz, John szolgája Kürti József, Olesó Flórián fogadós „az ezüst alagút” szállodában Haller Ferencz, Fricz, Jean pinczerek Monó Ferencz és Oláh Miklós. Történi: Pest-Budán. Helyárak: Alsó- és középpáholy 12 kor, felső-páholy 8 kor., támlásszék 2 kor., körszék 1 kor. 40 fill., zártzék 1 kor. 20 fill., karzati közép ülőhely 40 fill., oldalt 30, állóhely 20 fill. deákjegy 30 fill. A színházi jegy a táncmulatságra is érvényes — csak a táncmulatságban részvevők belépti díja: személyjegy 2 korona családjegy 5 kor. — Jegyek előre válthatók Lővi Miksa könyvkereskedésében, este a pénztárnál. Kezdet 7 és fél órakor. Előadás után táncz a Polgári Társaság helyiségében.

Felhívás. Hogy a Budapest székes főváros területén megjelenő s a posta útján közvetített hírlapok a külön felfogadott hírlap kihordók által gyorsabban kézbesítenek: intézkedés tétel, hogy a már jelzett hírlapok az illető kiadóhivatalok által a már meghatározott kézbesítési kerületenként osztályozva, kötegelve, adassanak fel továbbítás végett. — Hogy tehát e cél eléréssék s az egyes hírlapkiadó hivatalok hírlapjaik ily módon való osztályozását, kötegelését pontosan végezhessek, felkérem az érdekelteket, hogy az előfizetések megújítása alkalmával az utalvány szelvényének hátlapjára egy czimszallagot felragasztani sziveskedjenek. Dámjén kir. posta és táv. főnök.

A hegyvidéki földműves nép gazdasági helyzetének javítására irányuló és Beregvármegye területén folyamatban levő állami acitó, a földművelésügyi miniszter által Ungvármegyére is kiterjesztett s az actió vezetésével Egan Ede miniszteri megbízott bizatott meg, ki mellé — az általa tervbe vett intézkedések tárgyalására — a földművelési miniszter gróf Török József elnöklete alatt, Kende Péter alispán, Csopay Gábor kanonokfőesperes, Rónay Antal főerdőtanácsos, Thuránszky Tivadar gazd. egyesületi elnök és Kende Zsigmond közigazdasági előadóból álló véleményező bizottságot nevezett ki. Ezen véleményező bizottság f. hó 24-ikén, d. u. 4 órakor a főispán lakásán értekezletet tartott, melyen Egan Ede miniszteri megbízott főbb vonásokban előadta ama terveket, melyeket a földművelési miniszter a felvidék anyagi jólétének előmozdítása céljából megvalósítani szándékszik s melyeket a következőleg csoportosított: I. Ott, ahol szükséges, a mezőgazdaságilag használható kincstári belzeteknek s havasi legelőknak a nép részére leendő bérbeadása. II. A marhategyezés fejlesztésére apaállatok kiosztása s anyaállatoknak részletfizetésre, kedvező feltételek mellett kiadása. Tejgazdaságok felállítás. Ló- és juhtenyésztés előmozdítása. III. Hitelszövetkezetek és fogyasztási szövetkezetek létesítése. IV. Olvasóköri és népkönyvtárak létesítése. Később házi ipari czikkek előállítás. Együttal bejelentette a miniszteri megbízott, hogy az actiót már november hó második felében fogja megindítani.

Merényletet követtek el vasárnap okt. 28-án délelőtt a szatmár-erdődi vonat ellen, a mi könnyen komoly veszedelmet okozhatott volna. A méntelep ellőtti ut-átjáró kettős sinei közé ökölnyi nagyságu köveket vertek

be, a melyben a déli vonat kocsijából, mikor üresen jöttek lefelé a hídfőhöz, három kiskamlott. Emberben kár nem esett, járművekben is csekély, mindössze 150-200 koronányi, s ez is megtérül a vasutnak baleset elleni biztosítása révén. A rendőrség s a vasut egyesült erővel nyomozza a gonoszlelkű tetteseket. A vonatok e baleset miatt vasárnap délután csak a méntelepig jöhettek s onnan is indultak.

Kérelem. Veress Lajos homoródi kormárost eddig ösmeretlen tettesek e hó 28-án virradóra meglopták, a mennyiben egy vörösre festett, könnyű futó szekerét 1—2 óra között éjjel portájáról elvették, ha erről valaki valamit tudna, kérik a rendőrségnél, vagy a károsultnál jelentkezni, hol illő jutalomban részesül.

Szini kerületek. A vidéki színészet sorsa tudvalegileg elég mostoha. Ezen a bajon akarnak segíteni lelkes pártolói a művészetnek a szini kerületek által. Tegnapelőtt tartott ez ügyben városunkban értekezletet a szinügyi bizottság, s úgy találta, hogy a szatmári kerület beosztása nem felel meg a kívánt czélnek. Ide Nagy-Károly, Bánya, Somlyó és Zilah soroltattak. Tekintettel azon körülményre, hogy eme sokkal kisebb népességű városok nem lesznek képesek oly szintársulat megélhetését biztosítani, melyhez Szatmár igényt tart, kimondatott, hogy a szatmári kerületbe Nagy-Károly mellé M. Sziget, Beregszász és Munkács beosztása kívánatos.

Hirdetmény. Miután a folyó 1900. év negyedik negyedik második havába léptünk, mindenki az 1883. évi 44 t. cz. 55. §-a értelmében felhívjuk, miszerint úgy az állami, mint a községi adó és utadójának negyedik negyed részét a múlt évi adó kivételéhez arányitva folyó évi november hó 15-ig a városi pénztárba annál is inkább fizesse be, mivel ezen időn túl a folyó évi adók után késedelmi kamat fog számíttatni és december 1-ső napjától a hivatolt törvény 56. §-a szerint a végrehajtási eljárás fog alkalmaztatni. Együttal értesítjük t. közönség, hogy úgy az állami, mint a községi adóhátralékokat, hegyi-ut, laktanya-építési költségeket valamint az utadó, iparkamarai illeték, hadmentességi díj, jog és bélyegilleték, ipartanodai tandíj, illetékegyenérték, műgyalgárda, kereskedelmi iskolai tandíj, betegápolási adó, villany vagy bármi néven nevezendő hátralékok 8 nap alatt annál inkább fizesse be, mivel ezen idő eltelte után a városi pénztár ezen követeléseit végrehajtás útján fogja behajtani. Szatmár-Németi, 1900 november 1. Hérmán Mihály polgármester.

Mikor a vőlegénytől hozományt követelnek Ritkán esik ugyan meg, de ha a menyasszony szülői nem adják oda a leányt, mikor szegény ember kéri, baj a fiatal szerelmesekre nézve. Ilyen szegénységben szeretett bele egy fiatal bankhivatalnok egy tőkepénzes, ismert fővárosi család eladó leányába. A kisasszony szülői mit sem akartak hallani a házasságról s így már öngyilkosságra, szöktetésre, esetleg koplalásra gondolt a szerető pár, mert elhatározásuk, hogy egymásnak örök hűséget esküsznek, szilárd volt. Azonban se az egyik, se a másik kísérletre nem volt szükségük, mert Ámort útjában az egyszer Fortuna is kísérte. Ugyanis a vőlegényjelölt a Török A. és Tsa budapesti bankházban (Váci-körut 4.) vásárolt sorsjeggyel nagy nyereseményhez jutott és így mi sem akadályozta az ifju pár egybekelését. E bankházban vásárolt sorsjegyekkel már sokan megalapították szerencsésüket s megbízhatóságánál fogva, továbbá

pontos, discret kiszolgálásáért országszerte előnyösen ismerik e céget, mely körülményre felhívjuk olvasóink figyelmét. Az I. osztály tervszerű betétjei $\frac{1}{8}$ sorsjegy 1 korona 50 fillér, $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3 korona, $\frac{1}{2}$ sorsjegy 6 korona, $\frac{1}{1}$ sorsjegy 12 korona.

Hirdetmény. Tudatom e város közönségével, hogy az igazoló választmánynak a legtöbb adót fizetők névjegyzékére vonatkozó 2/1900 sz. alatt kibocsátott hirdetménye mai naptól számított 8 napra a városháza hirdetményi táblájára kifüggesztve lett. Szatmárt, 1900 októb. 26. Dr. Korbay főkapitány.

Osztálysorsjegyet vásároljunk a M. K. főtözsében, hol pontos kiszogalat mellett az esetleges nyeresemények azonnal kifizettetnek.

Hirdetmény. Szatmár-Németi szab. kir. város nagyréti oldalán f. hó 20-án egy 8-10 éves fehér tehén balszarván M. bélyeggel bitanglóban találtatott. Felhívjuk ennelfogva igazolt tulajdonosa, hogy hivatalomnál nyolc nap alatt jelentkezzen, mert ez idő lejártá után nyilvános árverésen fog eladatni. Szatmárt, 1900. október hó 29-én, Dr. Korbay főkapitány.

Asszonyok, leányok, kiket jövendőjük érdekel, hozassák meg Zit.-El.-Lohia most megjelent szellemes jósló könyvét. Rendkívül szenzatiós. Egy korona beküldése ellenében (bélyegeken is) bérmentve zárt borítékban küldi: Gedeon András könyvkereskedése Miskolcra. Utánvéttel 40 fillérrel több.

Lővinger József üzletében (Deáktér 22.) vásároljunk osztálysorsjegyet. 1. egész 12 kor., $\frac{1}{2}$ 6 kor. $\frac{1}{4}$ 3 kor. $\frac{1}{8}$ 1 kor. 50 fill.

Színházi műsor. Ma este, Szerdán, Csütörtökön: „Takácsok.” Pénteken: „Görög rabszolga.” Szombaton: „Bibliás asszony.” Vasárnap: „Gyimesi vadvirág.” Hétfőn: „Kis szökevény.”

Fertőző betegségek ellen, melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztettek, biztos óvszer a tiszta egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a „Kristály” Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás hirdetésére.

(A magyar Brehm.) „Az állatok világa” címmel most indult meg Brehm Alfréd „Tirleben”-jének magyar kiadása, a tudomány mai színvonalához és a hazai viszonyokhoz alkalmazva. A 200 füzetre, vagy tíz nagy nyolcadréta alakú kötetre terjedő mű 1800 művészi szöveggel, 80 fekete nyomatú mülappal és 100 színes nyomatú mülmelléklettel illusztrálva jelenik meg. A szerkesztést Méhely Lajos az akadémiai tagja, Chernel István, Csiki Ernő, Kohaut Rezső és dr. Rátz István közreműködésével végzi. A szerkesztők úgy adják Brehm könyvét, amint az a mai magyar közönségnek kell. A mű megjelenése óta elavult részeket átdolgozzák s a hazai szaktudósok megfigyeléseivel kibővítik, a mivel a magyar Brehm a magyarországi viszonyoknak is teljesen megfelel. Már a most megjelent első füzet hű képét adja az egész munkának és mindenkit meggyőzhet arról, hogy nemesak tanulságos, de érdekes mű lesz, mert hát „Az állatok világa” a legjobb példa arra, hogy a tudományt mint lehet népszerűsíteni. A hatalmas vállalat bekötött és füzetes kiadásban jelen meg. Egy kötet ára 18 korona, az egész mű pedig diszes félbörkötésben 180 korona. Az egyes füzetek 80 fillérért kaphatók. A kötetek félvényként, a füzetek pedig hetenként kerülnek a könyvpiacra. „Az állatok világa”-t a Légrady-testvérek könyvkiadóhivatala Budapesten adja közre. Tájékoztatót és mutatófüzetet ingyen és bérmentesen küld.

Színház.

A francia esprit örve alatt hódító frivolitás egyik kérésze a *Katonadolog* (okt. 23.) a kicsapongó közjegyző és segédjének immáron chablonos alakjaival, a szemérme vesztett táncosnővel s kigunyolt katona típusokkal. Egyszer látni elég a csömörlésig.

A *Görög rabszolga* fényes kiállításal, az ének- és tánc-karok kiváló működésével került színre. Réthy (Aspasia) énekével, Szalóczy (Iris) tánczaival remekelt; Szalkay és Hetényi sok derűtséget keltettek, a Kemény énekének hatását rontotta a tulságos tremolázás (rosz szokás); Szegedi bizonytalanul intonált.

Hauptmann Gerhard híres *Henschel fuvarosa* szép számu közönséget gyűjtött össze. (Okt. 25.) A teljes élettani hűség jogosultsága nagyon kétséges a színpadon; a siker, melyet nem a művészivel, hanem a találóval, a jó utánnézéssel arat a színész, megszüdiheti a közönség ama részét, kik a naturalisztikus vonásokban, a vaskos realizmusban keresik az érdemet, azonban a rövidlátás a férjnél, a szemérmertlenség a nőnél az aesthetikai rut fajai, minek hatása végsőben lehangoló, visszatetsző. Nem tartjuk Henschel fuvarost eléggé bünyösnek arra, hogy oly borzalmasan bűnhődjék s viszont Sehál Hanne sokkal messzebb ment a gonoszságban, hogy sem büntetésekül elég méltányos lenne a puszta önvád, mely a darab végén sorsául marad. Kalmár az 5. felvonásban remekül játszott.

A *Kuruczifurfang* (okt. 26.) vékony meséjü, operetteszerű, naiv dolog szép kuruczalokkal s pompás nemzeti táncokkal. A szereplők közül egyik sem magasodott ki; tapoktat arattak Szalkay, Szalkayné és Pálfi Mariska.

A reklam szárnyain, eleve sokképen magasztalva, fölemelt helyárák mellett került színre az *Asszonyregiment* (okt. 27., 28., és 30). A kik szívesen nézik a színésznőket végighasított ujjú s övig decolletált uniformisokban, jellemükhöz nem illő, excentrikus helyzetekben, ám dicsérik. A tulontul látványos darab legeredetibb alakja a színigazgató (Krémér); főszemélyek Mandl Móni kukoriczakereskedő, a színésznők barátja (Szalkay) és Északi Emilia, a kitartott diva, ki dalos társnőivel megmenti Bosznia occupálásánál a veszélybe került huszárkapitányt (!).

Rocambole ifjusága czime alatt erkölcsi érzés nélkül való rémregény alakok, rablás, gyilkolás, boszu, borzadalmas tableaux-k, vége-hossza nélküli felvonások ölték agyon okt. 29. estéjét.

Szabadjon itt kurioszumképen fölemlitenem, hogy okt. 28-án d. u. *felhelyárakkal ifjusági előadásul Romeo és Julia*, utána este *fölemelt helyárakkal az Asszonyregiment* adatott. Fatalis contrast.

Termény árak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	6	60	6	75
Kétszeres	5	30	5	50
Rozs	5	80	5	90
Árpa	5	—	5	10
Zab	4	10	4	20
Tengeri	4	70	4	80
Kása	9	50	9	60
Fehér paszuly	6	—	6	10
Tarka	4	40	4	50
Szilva	18	—	—	—
" füstölt	—	—	—	—
Repcze	11	—	—	—
Krumpli zsákja	1	20	1	40
Szalonna	—	—	—	—

Egy 37 éves, gazdálkodásban jártas, uraságnál, mint

gazda állást keres, kauczió képes.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Ősszel ültessünk gyümölcsfákat!

Igen jó faju 2—5 éves

alma oltványok

kaphatók Halász József szinerváraljai faiskolájában.

Ár: 8 krtól 30 krig.

Saját készítésű fehéreneműek az ezredéves országos

PÁSKUJ IMRE

hazai iparcsarnokába

megjöttek

az őszi és téli idényre

a legdivatosabb

NŐIRUHA KELEMÉK

és a legjobb minőségű tiszta gyapjuból készült

hazai gyapjuszövetek és posztók

férfi öltönyök és felsőkre, melyekből nagy választék van; ugyszinte **szepességi len vásznak**, damaszt asztalneműek, pamut siffonok és vásznak állandóan raktáron tartatnak; a saját készítésű **női- és férfi fehéreneműek** szintén készletben vannak s azokból a legzebb **menyasszonyi kelengyék** a legrövidebb idő alatt készíttetnek.

Téli harisnyák, alsó ruhák, keztük, sapkák, muffok, gallérok, kalapok, **szőnyek, függönyök, ágyterítők, paplanok, pokróczok, madráczok** nagy választékban vannak.

Torna ingek nagy választékban.

Bicikli ingek, harisnyák, sapkák

Vidékre árjegyzékek és minták bérmentve.

fejlesztéseért milleniumi éremmel lettek kitüntetve!

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybeli megrendelések hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		frt	kr			frt	kr			frt	kr
1 ko. I. Marha hus		52		1 ko. debreczeni páros		80		1 ko. Sonka csont nélkül		1	10
" " Sertés "		48		" " Lengyel kolbász		76		" " " kifőve		2	—
" " Borju "		56		" " Sonka kolbász		80		" " Császár hus bőrrel		80	
" " Bárány "		—		" " krakói "		80		" " Karaj bőr nélkül		80	
" " Juh "		—		" " Krinolin "		80		" " Lapocza és oldal		64	
" " Friss háj olvasztani		56		" " Parizer "		80		1 ko. Pácztolt nyelv		1	—
" " " szalona "		52		" " Máj sajt		80		1 drb. Sertés nyelv		20	
" " " bőr nélkü		56		" " Disznófej sajt		64		1 ko. Tepertő		60	
" " Friss kolbász bors.		100				4		Szalonák.			
fok. czitr.		60		100 pár Virsli tormás		8		100 ko. Fehér szalona		52	
" " Friss zsír		60		100 pár frankfurti		8		1 ko. Paprikás stráf		72	
Kolbász áruk.				Füstölt áruk.							
1 ko. Szalámi		1	80	1 ko. Sonka pácztolt		1		" " Kolozvári szelet		80	
" " füst. magyar kolb.		80				1		" " Füstölt szalona		64	

Tisztelettel

Bölönyi László.

„Stearoptinum“

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

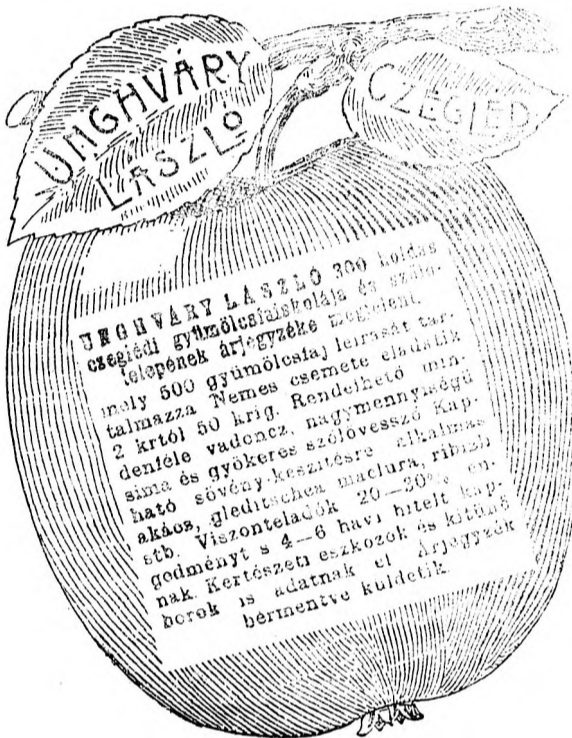
Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zúzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyülése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.
A pénz beküldésével vagyutánvétel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25.

JANUÁR LÁSZLÓ 300 leltos
cségyédi gyümölcsiskolája és szőlő-
telepének árjegyzéke megjelent,
mely 500 gyümölcsaj leírását tar-
talmazza Nemes cseméje eladának
2 krtól 50 krtig. Rendelhető min-
denféle vadonca, nagymennyiségű
denféle vadonca, szőlővessző Kap-
sima és gyökere készítésre alkalmas
ható sörény-készítésre alkalmas
akácok, gleditschek macskák, ribiz-
sok. Vizonteladók 20-30% en-
gedményt s 4-6 havi hitelt kap-
nak. Kertészeti eszközök és kőmű-
berkek is adatkak el árjegyzék
bérmentve küldetik.

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.
A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:
1.000,000 korona.
A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő.	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
3 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!
Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000
pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyere-
ményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénz-
nyereménnyel húzzák ki és egy külföldi
sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nye-
reményeket felmutatni, mint a mi magyar
osztálysorsjátékunk.
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.
Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz
egy nyolczad (1/8) frt —.75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) " 1.50 " 3.— "
egy fél (1/2) " 3.— " 6.— "
egy egész (1/1) " 6.— " 12.— "

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. november hó 1-5-ig
kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.
bankház
Budapest,
V., Váci-körút 4/a.
Fiókbankházak: IV., Múzeum-körút 11.
VI., Erzsébet körút 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki
vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül
három és fél millió koronát.

Nemzeti szálloda

Budapest Váci-u. 9.

Elsőrangú,

minden kényelemmel ellátva.

Belváros legélénkebb helyén.

* * * Villamvilágítás. — Felvonó
(Lift). — Fürdő. — Telefon. * * *

Restaurant és kávéház.

Olcsó árak.

Szobák 1 forint 20 krajczártól feljebb.

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre I. o-zt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem }
} postaltalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

Csinos kivitelü

báli, üdvözlő kártyákat, lakodalmi és eljegyzési meghívókat, mérlegeket, mindennemű rovatos munkákat, üzleti körleveleket, falragaszokat, a legjutányosabb ár mellett készít a

„PÁZMÁNY-SAJTÓ“

könyvnyomda.

Ugyanitt nagy raktár: egyházi, iskolai, katonai, jegyzői nyomtatványokból.

Hirdetéseket

legolcsóbban vesz fel

a

„HETI SZEMLE“,

Szatmármegye legelterjedtebb s egyedüli politikai hetilapja.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vörös kereszt“-hez.

Kitüntelve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bologna, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1900-ik nyári és őszi idényre papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli havelokokat, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapucni-mok, eingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben. Szövetek méter számra is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Alpaca és cinacél evő eszközök.

Petróleom olaj és villany lámpák villamos izó testek minden nagyságban 70 fillér.

GYÖRY KÁROLY

ÜVEG PORCELLÁN LÁMPA ÉS HÁZTARTÁS BERENDEZÉRI ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS.

50 kor. menyaszonyi kelengyék áll 100 drbbal 27 drb. üveg 72 porcellán edény és 1 drb. fa táleza vannak 200, 300, 400, 500, kor. kelengyék melyek az evő és ivó készleteken kívül igen sok használati és disz tárgyakat tartalmaznak égők 15, 25, 35, 45, 72 gyertya fényre ezen égők bármely petróleom lámpába alkalmazhatók, — alkalmi ajándék tárgyak nagy választékban.

kész szolgálattal

Györy Károly.

Zománczott lagirozott és nikkell edények képeretkezés minden kivitelben.

Csillár petróleom 44 fillér

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:

KRISTÁLY

ST. LUKÁCSFÜRDŐI

HEGYIFORRÁS

ICENTISZTA

BICARBONAT

ÁSVANYVIZ

KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

„Több száz kiváló orvos által ajánlva,
„A legizletesebb és legolcsóbb ásványviz.“
Kapható Szatmáron: minden jobb „fűszer-
kereskedésben és vendéglőben.“